

Előszó

1973-ban a Gyulafehérvári Teológián tanuló Franz Marksteiner (Franci) – negyedéves német ajkú kispap – az Erdélyi Magyar Egyháziroldalmi Iskola szervezésében nagy lelkesedéssel és szakértelemmel előadást tartott egy fiatal német teológusról, dr. Joseph Ratzinger dogmatikusról. Magyarul választékosan és szépen beszélő Franci előadásában nem Ratzinger életének bemutatására fektette a hangsúlyt, hanem teológiai gondolkodására és tanítására. Olyan kijelentéseket is megkockáztatott, hogy „Ratzinger a hittudósok fiatalabb nemzedékéhez tartozik, akitől még *sokat várhatunk*.”¹ Azóta 33 év telt el. Franci jóslata beteljesült. Ratzingerről tényleg sokat hallottunk és kaptunk, munkáit olvashatjuk, s immár egy éve, mint Szentatyánknak örvendhetünk. Ugyanakkor a testileg mindig gyenge, de lelkiekben magasságokig emelkedő „Franci prófétánk” 2006. február 17-én az örökkévalóságba költözött. Szentéletű pap volt, Isten legyen örök jutalom számára! Benne a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskola tanári kar tudományos folyóiratának, a Stúdiának legfőbb anyagi támogatóját veszítette el. Ezért a Stúdia 2006-os számát Marksteiner Franci emlékének szenteljük; Joseph Ratzingerről tartott kispapi előadását változtatás nélkül közöljük. Sok mindenről árulkodik ez a munka: egy zárt körülmények közé szorított szemináriumi életről, a Papnevelde akkori szellemiségéről, teológia iránt érdeklődő kispapokról, a német kispapok nyitottságáról és közlékenységükről, stb. Megéri, hogy elolvassuk! Hasonlóképpen ajánlom folyóiratunk minden tanulmányát.

A teológiai tudományoknak szinte minden ágazatából kap egy kis ízelítőt a gyulafehérvári római katolikus hittudományi főiskola tanárai által közzétett Stúdia 8. számának olvasója. A kedves érdeklődőnek a címekre tekintve első benyomása bármennyire is az lehet, hogy ez a Stúdia-szám témájában túl szétágazó, és csak a maga által érdekelt munkákat érdemes fellapozni; az egyes cikkek elolvasása után hamar rájöhet arra, hogy a *szolgálat* kifejezéssel a folyóirat mindegyik tanulmányát nagyon is egységbe lehet fogni. Biblikus, dogmatikus, liturgikus, patrisztikus, erkölcsteológiai, egyháztörténelmi tárgyú munkák a szolgálat szellemében harmonikusan olvadnak egybe.

A szolgálat – papi vagy keresztényi – annak a misztériumnak mélységeiben keresendő, mely Jézus Krisztusban valósult meg. Krisztus kiüresítette magát – értünk, emberekért. Az ő kenőzisa, kiüresedése

¹ Vö. Franz Marksteiner előadása, Stúdia 8, 79. oldalon.

minden kor keresztes emberének üzenetet hordoz: keresztényi életünk gyakorlati megvása csak a kiüresedő szolgálaton keresztül lehetséges. Krisztetéből álló léte keresztény életünk alapja. Ha a szolgálat szellemi át liturgikus ünneplésünket, erkölcsi megnyilatkozásaink nevelői tevékenységünket, stb. – amelyekre bőven kapunk tájékoztatást a folyóirat tanulmányaiban –, akkor Isten országának építő meggyerői leszünk. Mint ahogyan a fiatal Ratzinger vallja: Egyház jövője nem várható azoktól, akik csak recepteket adnak; csak másokat kritizálnak, önmagukat pedig tévedhetetlen mértékben tekintik; akik csak a kényelmes utat keresik, akik a hit nehéz ki akarják kerülni, és mindent tévesnek és maradandó, zsarnok és törvényességnek nyilvánítanak, ami feladatot állít az elé, ami fáj neki, ami arra kényszeríti, hogy önmagát feláldozza az Egyház jövőjét az olyan emberek fogják meghatározni, akiket látnak, mint az éppen divatos szólamok. Olyan emberek, akikért látnak többet, mert életük nagyobb tereket ölel át. Önzetlenség, mely az embert szabaddá teszi, csak a mindennapi kis lemondások általán el. E mindennapi passió révén – amely megmutatja az emberek, hogy mennyire köti őt saját énjé –, nyílik meg az ember lassan, fokozatosan. Az ember csak annyit lát, amennyit megtapasztalt és amennyit szenvedett. Ha mi már alig vesszük észre Isten jelenlétét, ez főleg azért van, mert olyan könnyen ki tudunk térni magunk elöl, létünk nyíltsága elöl, egy kényelmesség kábító hatására.”²

Gyulaféhevár, 2016. május 7-én

Marton József
szerkesztő

² Vö. Marksteiner tanulmányát Joseph Ratzingerről, Stúdia 8, 90. oldalon.

TARTALOM – SUMAR

DR. MARTON JÓZSEF

A gyulafehérvári főegyházmegye történetének súlypontjai a 20. sz.-ban
Temele cardinale ale istoriei arhidiecezei de Alba Iulia în sec. XX. 5

BARA ZOLTÁN

Valláserkölcsi prioritás Krhüszosztomosz tanításában
Prioritatea educației moral-religioase în viziunea Sfântului Ioan Gură de Aur 23

DR. NÓDA MÓZES

A keresztség ünneplése régen és ma
Sărbătorirea botezului în trecut și astăzi 31

ILYÉS ZSOLT

Szolgálatok sokfélesége a liturgiában
Diversitatea slujirilor în liturghie 47

NAGY JÓZSEF

Szent Pál kenóziról szóló tanítása a Gal 2, 20 szerint
Mesajul de kenoză al Sfântului Paul în Gal 2, 20 67

MARKSTEINER, FRANZ

Joseph Ratzinger 77

DR. SCHALLENBERG, PETER

Benedikt XVI. (J. Ratzinger): Seine Theologie und seine Ethik
Învățătura teologică și etică a lui Benedict al XVI-lea 91

DR. HOLLÓ LÁSZLÓ

Az abortusz-indikációk megítélése a román törvényhozás és a katolikus erkölcssteológia tükrében
Evaluarea indicațiilor despre avort în oglinda legislației românești și a teologiei morale catolice 109

JITIANU LIVIU

Szolgáló Egyház – laikus szolgálat
Biserica slujitoare – slujirea laicilor 125

OLÁH ZOLTÁN

Isten szenvedő szolgálója a 22. zsoltárban
Slujitorul suferind al Domnului în psalmul 22 141

INHALT – SOMMARIO

DR. MARTON JÓZSEF

Temi cardinali della storia dell'arcidiocesi di Alba Iulia nel XX. secolo
Grundthemen der Geschichte der Erzdiözese Alba Julia im 20. Jhr. 5

BARA ZOLTÁN

La priorità dell'educazione religioso-morale nel pensiero di Crisostomo
Ethisch-religiöse Priorität in der Lehre von Chrysosthomos 23

DR. NÓDA MÓZES

Il festeggiare del sacramento del battesimo in passato ed oggi
Die Feier der Taufe vorlängs und Heute 31

ILYÉS ZSOLT

Varietà dei ministeri nella liturgia
Die Vielfältigkeit der Ämter in der Liturgie 47

NAGY JÓZSEF

L'insegnamento di San Paolo su kenosis secondo Gal 2, 20
Die Lehre des H. Paulus über die Kenose aufgrund Gal 2, 20 ... 67

MARKSTEINER, FRANZ

Joseph Ratzinger 77

DR. SCHALLENBERG, PETER

Benedikt XVI. (J. Ratzinger): Seine Theologie und seine Ethik 91

DR. HOLLÓ LÁSZLÓ

L'indicativo dell'aborto dal punto di vista della legislazione romena e
della teologia morale cattolica
Die Beurteilung der Abtreibungsindikationen im Spiegel der
rumänischen Gesetzgebung und der Moralthologie 109

JITIANU LIVIU

La Chiesa del servizio – il servizio laicale
Dienende Kirche – der Dienst der Laien 125

OLÁH ZOLTÁN

Il servo sofferente di Dio nel salmo 22
Der leidende Gottesdiener im Psalm 22 141